Р Е П У Б Л И К А Б Ъ Л Г А Р И Я
СМЕТНА ПАЛАТА

РЕШЕНИЕ № 71 – ДПК

Днес, 01.10.2026 г., в град София, Сметната палата на Република България, в състав:

Председател: Димитър Главчев
Заместник-председател: Маргарита Николова
Заместник-председател: Силвия Кърдрева
Член: Даниела Въткова-Милушева
Член: Мария Илиева

УСТАНОВИ:

Постъпило е становище от дирекция „Превенция на корупцията“ относно проект на Решение на Министерския съвет за съгласуване на проект на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, с вх. № 04-05-51/23.09.2026 г. по описа на Сметната палата, без предложения по отношение на корупционния риск.

Целта на законопроекта е осъвременяване на законодателството за борба с трафика на хора и защита на жертвите и по-ефективно противодействие на имотните измами. Принудителният брак, сурогатното майчинство и незаконното осиновяване се включват сред формите на експлоатация при трафика на хора. С промените се предлагат и по-строги наказания за имотни измами с фалшиви пълномощни, завещания и „дийп фейк“.

Предвижда се още създаването и разпространението на порнографски изображения или видеоматериали с участието на жертва на трафик да се преследва като престъпление, за което е предвидено от 5 до 10 г. лишаване от свобода.

Нормативните предложения са обвързани със задължението за въвеждане на изискванията на Директива (ЕС) 2024/1712 за предотвратяване и борба с трафика на хора и защита на жертвите.

Със законопроекта се завишават наказанията за най-тежките случаи на трафик на хора, включително когато деянието е извършено с особена жестокост или е причинило значителни

вредни последици за пострадалия. Горната граница на наказанието от 15 г. затвор става 20 години затвор, като съдът може да постанови и конфискация.

Предвижда се и наказателна отговорност за съзнателното използване на услуги, предоставяни от лице, за което извършителят знае, че е жертва.

Разширява се защитата на жертвите на трафик, като след идентифициране на пострадалия компетентните органи ще уведомяват незабавно Националната комисия за борба с трафика на хора, за да може пострадалият своевременно да бъде информиран за възможностите за закрила и помощ. Предвидени са още консултативна помощ и резидентна грижа, достъп до правна помощ, мерки за безопасност и защита на личния живот, възможности за обезщетение и компенсация и минимум 30-дневен период за възстановяване и размисъл. За особено уязвими жертви се създава възможност за допълнителна закрила за срок до 3 месеца, която при необходимост може да бъде продължена до общо 8 месеца. Специализирана подкрепа ще може да се предоставя и след приключване на наказателното производство.

Правната защита срещу имотни измами включва предложение наказателната отговорност да се носи за използването на документ с невярно съдържание, неистински или преправен документ, с който се дава възможност на друго физическо или юридическо лице да получи имущество без правно основание.

За първи път се предлага да бъде инкриминирана и т.нар. посредствена документна измама - случаите, при който чрез неистинско пълномощно се изповядва продажба пред нотариус и нотариалният акт впоследствие удостоверява прехвърлянето на имота.

За неистински или преправен частен документ, който се използва, за да се докаже, че съществуват права, произтичащи от саморъчно завещание или от пълномощно за разпореждане с недвижимо имущество, се предвижда наказание от 1 до 6 години затвор.

Когато документната подправка е извършена с цел имотна облага, предвиденото наказание достига до 8 години лишаване от свобода, като съдът ще може да постанови и конфискация.

Промените обхващат и видовете измами чрез използване на новите технологии и изкуствения интелект, т.нар. „дийп фейк“. Предлага се като компютърна измама да се наказва използването на съдържание, генерирано или обработено чрез изкуствен интелект или друга информационна система, което имитира външния вид, поведението или изявлението на друго лице и чрез него се причинява имотна вреда.

Предлага се към квалифицираните случаи на измама по чл. 210 от НК да се включи и извършването на измама от лице, което действа по поръчение или в изпълнение на

организирана престъпна група, а делата за този вид престъпления да се разглеждат като първа инстанция от окръжните съдилища и респективно разследването им да е под надзора на окръжните прокуратури с оглед на правната им и фактическа сложност.

При анализа на законопроекта не се установиха предпоставки, генериращи корупционен риск.

След обсъждане на становището, на основание чл. 15, ал. 1, т. 1, чл. 46, т. 2, предл. първо и чл. 48, ал. 1, т. 7, предл. първо от Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, във връзка с § 3, ал. 4, и § 16, т. 4, б. „б“ и т. 14 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, Сметната палата,

РЕШИ:

СЪГЛАСУВА проекта на Закон за изменение и допълнение на Наказателния кодекс, с изх. № 04-00-35/23.09.2026 г. по описа на Министерство на правосъдието, без предложения относно наличието на корупционен риск.

СМЕТНА ПАЛАТА:

Председател: ……п…… /Димитър Главчев/

Заместник-председател: ……п…… /Маргарита Николова/

Заместник-председател:: ……п……/Силвия Кърдрева/

Член: ……п…….. /Даниела Вътkова-Милушева/

Член: ……п……..……..……... /Мария Илиева/